

แนวคิด
เวที “สานพลังสร้างฐานสุขให้คนไทย”
ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑
ณ ห้องประชุมแกรนด์ ไดมอนด์ บอลรูม
ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี

๑. ความเป็นมา

๑.๑ *เครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่* นับตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ รวมแล้วเป็นเวลากว่า ๘ ปี ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยสำนักสนับสนุนสุขภาพชุมชน (สำนัก ๓) ดำเนินการภายใต้แผนสุขภาพชุมชน ร่วมกันก่อตั้งเป็น “เครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่” ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องที่ (คณะกรรมการหมู่บ้าน: กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน) สถาบันวิชาการหรือองค์กรทางวิชาการ องค์กรชุมชน องค์กรภาคประชาสังคม และหน่วยงานภาครัฐ ในการขับเคลื่อนระบบปฏิบัติการของชุมชนท้องถิ่นภายใต้ ๒ หลักการสำคัญ คือ ๑) ใช้พื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา (Area-Based Development-ABD) และ ๒) คำมั่นถึงสุขภาพในทุกนโยบายของชุมชนท้องถิ่น (Health in All Policies-HiAP) โดยมีเป้าหมาย คือ “ตำบลสุขภาพะ” ชุมชนสุขภาพะ” “ชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่” “ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง” ครอบคลุมพื้นที่กว่า ๒,๐๐๐ ตำบล

๑.๒ *บันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น* กระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นมา โดยเมื่อมีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารสูงสุดของกรม จะมีการเข้าพบหารือทุกครั้งเพื่อหารือถึงแนวทางการดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงฯ ดังกล่าว ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสูงสุดของกรม ทุกท่าน พร้อมทั้งเมื่อมีการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของ อปท. และการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะเป็นผู้ดำเนินการสั่งการและแจ้งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเป้าหมายที่สอดคล้องกับพันธกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๓ *บทเรียนการถ่ายโอนของสถานีอนามัย* ให้ไปอยู่ในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้การกำกับของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กรณีขององค์กรบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว สสส. โดย สำนัก ๓ ได้ร่วมกันยกระดับให้องค์กรบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว เป็น “ศูนย์ฝึกอบรมเพื่อยกระดับขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านสุขภาพ (ใช้ชื่อศูนย์ฝึกอบรมว่า “มหาวิทยาลัยดอนแก้วสร้างสุข”) ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับถ่ายโอนสถานีอนามัย ซึ่งเป็นการดำเนินการภายใต้ความร่วมมือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับองค์กรบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว (มหาวิทยาลัยดอนแก้วสร้างสุข) และสำนักสนับสนุนสุขภาพชุมชน (สำนัก ๓) สสส.

๑.๔ สำหรับหลักสูตรการฝึกอบรมดังกล่าวมา ได้ถูกพัฒนาโดยศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน (ศวช.) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับมหาวิทยาลัยดอนแก้ว ใช้ชื่อว่า “หลักสูตรการจัดการสุขภาพชุมชน (Management for Healthy Community : MHC) โดยมีสถานีอนามัยที่ถ่ายโอนรับการฝึกอบรม จำนวน ๓๕ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๓๕๒ คน ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันส่งผลให้ในกระบวนการฝึกอบรมได้เห็นถึงจุดแข็งของการที่สถานีอนามัยถ่ายโอนได้ดึงศักยภาพทุนทางสังคมของชุมชนท้องถิ่นมาเป็นกำลังหลักในการจัดการตนเองด้านสุขภาพครอบคลุมทุกกลุ่มอายุและครอบคลุมทุกภาวะสุขภาพ ประกอบด้วย ๓ ส่วนหลัก คือ บริการสาธารณสุขด้านสุขภาพชุมชนจัดการสุขภาพ และการบูรณาการของทุกภาคส่วนในการสร้างสุขภาพชุมชน

๑.๕ ประสพการณ์และแนวทางการดำเนินงานของสถานีอนามัยถ่ายโอน มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง แม้ว่าจะยังไม่รับการถ่ายโอน เพราะภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดูแลทุกข์สุขของประชากรในพื้นที่ในทุกเรื่องทุกมิติตามโครงสร้างการปกครองประเทศ (โครงสร้างของระบบการปกครองประเทศ ประกอบด้วย ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และ

ส่วนท้องถิ่น) พร้อมทั้งการที่รัฐบาลโดยคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีมติ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ให้มีการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ชื่อใหม่ของสถานีอนามัย) ข้อมูลจากสถานีอนามัย ๓๕ แห่ง ควรจะได้นำมาเผยแพร่และสร้างการเรียนรู้ถึงผลลัพธ์ผลกระทบจากการถ่ายโอนและสิ่งที่ต้องปรับปรุง เพื่อให้เกิดความกระจ่างและเข้าใจของสังคมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมตามเกณฑ์คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้กำหนด

จากที่กล่าวมาข้างต้น เครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ โดย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน (ศวช.) สำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน (สำนัก ๓) และทุกกลไกของการบริหารจัดการแผนสุขภาพชุมชน ได้ใช้โอกาสดังที่กล่าวมาแล้ว โดยการสนับสนุนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จัดเวทีสานพลังสร้างฐานสุข ดังรายละเอียดที่กล่าวมาข้างต้น

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อสนับสนุนการสรุปบทเรียนการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ และการปฏิรูปแนวทางการจัดการภารกิจบริการสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๒ สร้างเวทีการเรียนรู้แนวคิดหลักการ เทคนิคและวิธีการในการบริหารจัดการพื้นที่ การพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาเครือข่ายและนโยบายสาธารณะด้านการดูแลสุขภาพประชาชน รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน

๓.๓ เพื่อสานพลังเครือข่ายให้ขับเคลื่อนการจัดการภารกิจด้านการดูแลสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสุขภาวะของประชากรในชุมชน

๔. องค์ประกอบของกิจกรรม

๔.๑ **เวทีกลาง** โดยการปาฐกถาพิเศษในประเด็น “ท้องถิ่นสร้างฐานพัฒนาสุขภาพยั่งยืน” การเสวนานโยบายและทิศทางกรถ่ายโอนสถานีอนามัยสู่ท้องถิ่น

๔.๒ **เวทีสร้างการเรียนรู้** แนวคิดหลักการ เทคนิคและวิธีการในการบริหารจัดการพื้นที่ การพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาเครือข่ายและนโยบายสาธารณะด้านการดูแลสุขภาพประชาชน ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน รวมทั้งผลกระทบต่อการต่อยอดพัฒนาเป็นระบบสุขภาพชุมชนโดยชุมชนและประโยชน์ต่อประชาชน ผ่านรูปธรรมการทำงาน ใน ๗ ประเด็นตัวอย่าง ได้แก่ ๑) การดูแลเด็กปฐมวัย ๒) การเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ๓) การดูแลผู้สูงอายุ ๔) การดูแลคนพิการ ๕) การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ๖) การดูแลผู้ป่วยจิตเวช และ ๗) การจัดการโรคระบาด

๔.๓ **มอบปัญญาบัตร** สำหรับผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรการจัดการสุขภาพชุมชน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับถ่ายโอนสถานีอนามัย จากมหาวิทยาลัยขอนแก่นสร้างสุข ทั้งหมดจำนวน ๓๗๗ คน

๔.๔ **การเสริมพลังนโยบายสาธารณะด้านการจัดการสุขภาพ และการมอบนโยบายการหนุนเสริมภารกิจด้านสุขภาพให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**

๔.๕ **การประกาศปฏิญญา** สานพลังสร้างฐานสุขให้คนไทย ร่วมกับเครือข่ายสถานีอนามัยถ่ายโอนและเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่น

๕. กลุ่มเป้าหมาย จำนวนไม่เกิน ๒,๐๐๐ คน จาก ๗ กลุ่มเป้าหมาย

๕.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถ่ายโอนสถานีอนามัย จำนวน ๕๐ แห่ง

๕.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นสมาชิกเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ จำนวนไม่น้อยกว่า ๔๐๐ ตำบล

๕.๓ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวนไม่น้อยกว่า ๔๐๐ แห่ง

๕.๔ ผู้ทรงคุณวุฒิ

- (๑) คณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- (๒) คณะกรรมการบริหารแผน คณะที่ ๓
- (๓) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการกระจายอำนาจ
- (๔) ผู้ทรงคุณวุฒิในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๕ นักวิชาการจากสถาบันวิชาการที่สนใจ

๕.๖ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

๕.๗ สื่อมวลชน